

Lagrådsremiss

Skattefri förmån av kompetensstöd

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 27 augusti 2026

Elisabeth Svantesson

Henrik Hasslemark
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att förmån av kompetensstöd ska vara skattefri. Skattefriheten föreslås omfatta kompetensstöd från omställningsorganisationer som är registrerade enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd och motsvarande stöd från Kammarkollegiet. Skattefriheten ska inte gälla kompetensstöd som lämnas i pengar.

Den nya bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Omställnings- och kompetensstöd	5
4.1	Ett offentligt grundläggande omställnings- och kompetensstöd.....	5
4.2	Omställnings- och kompetensstöd från partsgemensamma omställningsorganisationer	6
4.3	Omställningsstudiestöd	6
4.4	Skatterättslig reglering	6
5	Förmån av kompetensstöd bör vara skattefri	7
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	11
7	Konsekvensanalys.....	12
7.1	Offentligfinansiella effekter	13
7.2	Effekter för enskilda	14
7.3	Effekter för omställningsorganisationerna och företagen.....	14
7.4	Effekter för sysselsättning	15
7.5	Effekter för den ekonomiska jämställdheten och inkomstfördelningen.....	15
7.6	Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna	15
8	Författningskommentar	16
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Skattefri förmån av kompetensstöd	17
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	18
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	19

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas en ny paragraf, 11 kap. 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

17 a §

Förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet ska inte tas upp.

Med registrerad omställningsorganisation avses en sådan organisation som är registrerad hos Kammarkollegiet enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Första stycket gäller inte kompetensstöd som lämnas i pengar.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
 2. Lagen tillämpas första gången på förmån av kompetensstöd som lämnas efter ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Inom Finansdepartementet har promemorian Skattefri förmån av kompetensstöd utarbetats. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2026/01146) och på regeringens webbplats, [regeringen.se](https://www.regeringen.se).

I denna lagrådsremiss behandlas promemorians förslag.

4 Omställnings- och kompetensstöd

4.1 Ett offentligt grundläggande omställnings- och kompetensstöd

I samband med att den svenska arbetsrätten reformerades 2022 infördes dels ett offentligt grundläggande omställnings- och kompetensstöd, dels ett omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176, Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden). Reformen genomfördes med anledning av de principöverenskommelser om reformering av arbetsrätten som arbetsmarknadens parter (Svenskt Näringsliv, LO och PTK) träffade 2020 samt de huvudavtal mellan arbetsmarknadens parter som trädde i kraft den 1 oktober 2022.

Det offentliga stödet, som regleras i lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd, består dels av ett grundläggande omställnings- och kompetensstöd till enskilda personer som inte omfattas av kollektivavtal eller kan få stöd genom en omställningsorganisation, dels en statlig ersättning till arbetsgivare som finansierar registrerade omställningsorganisationer.

Syftet med stödet är att hjälpa enskilda personer att stärka sin framtida ställning på den svenska arbetsmarknaden och att hjälpa arbetstagare att ställa om till en ny sysselsättning. En utgångspunkt vid utformningen av stödet har varit innehållet i det omställningsstöd som sedan tidigare tillhandahålls av de partsgemensamma omställningsorganisationerna (prop. 2021/22:176 s. 298 och 304).

Det offentliga stödet till enskilda lämnas i form av rådgivning, vägledning och förstärkt stöd. Stödet får lämnas till personer vars anställning ska upphöra eller har upphört till följd av arbetsbrist, sjukdom eller att anställningen är tidsbegränsad men även till personer som har en pågående anställning. Beslut om offentligt grundläggande omställnings- och kompetensstöd fattas av Kammarkollegiet.

Den statliga ersättningen till arbetsgivare som finansierar registrerade omställningsorganisationer infördes för att det inte skulle uppstå en ekonomisk obalans mellan det offentliga stödet och det stöd som tillhandahålls via partsgemensamma omställningsorganisationer. En förutsättning för att arbetsgivare ska kunna ansöka om ersättning för

betalda avgifter är att omställningsorganisationen registreras hos Kammarkollegiet. Registreringen förutsätter inte att organisationen är bunden av kollektivavtal utan även fristående aktörer med arbetsgivare som finansierar grundläggande omställnings- och kompetensstöd åt sina arbetstagare kan registreras under förutsättning att de uppfyller vissa krav, t.ex. att de tillhandahåller stöd som väsentligen motsvarar det offentliga grundläggande stöd som kan erhållas via Kammarkollegiet (prop. 2021/22:176 s. 331 och 332).

4.2 Omställnings- och kompetensstöd från partsgemensamma omställningsorganisationer

Stödet från partsgemensamma omställningsorganisationer har tidigare endast omfattat enskilda personer vars anställning ska upphöra eller har upphört, dvs. omställningsstöd. I samband med reformen har stödet som tillhandahålls via omställningsorganisationerna utvidgats till att även omfatta pågående anställningar och stöd som stärker den anställdes framtida ställning på arbetsmarknaden, dvs. kompetensstöd. Stöd lämnas till anställda och omfattar, i likhet med det offentliga stödet, åtgärder i form av rådgivning och vägledning. Dessutom omfattar stödet från omställningsorganisationerna åtgärder i form av köpt utbildning, köpt validering, ett kortvarigt studiestöd och ett kompletterande studiestöd. Företagsspecifik utbildning och kompetensutveckling i det företag som den anställda är anställd i omfattas inte (2 kap. 2–5 §§ i Huvudavtal mellan Svenskt Näringsliv och LO och Huvudavtal mellan Svenskt Näringsliv och PTK).

4.3 Omställningsstudiestöd

Omställningsstudiestödet, som regleras i lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd och administreras av Centrala studiestödsnämnden (CSN), syftar till att förbättra förutsättningarna för vuxna att finansiera studier som stärker deras framtida ställning på arbetsmarknaden. Stödet består dels av ett omställningsstudiebidrag, dels av ett omställningsstudielån. Omställningsstudiestöd kan användas för studier på utbildningar i Sverige som är studiemedelsberättigade men även för utbildningar hos annan utbildningsanordnare om utbildningen finansieras av en omställningsorganisation.

4.4 Skatterättslig reglering

Enligt huvudregeln i 11 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, ska löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner och alla andra inkomster som erhålls på grund av tjänst tas upp som intäkt.

Enligt praxis är utbildning som en anställd erhåller under pågående anställning skattefri om den betingas av arbetsgivarens verksamhet. Det avgörande är nyttan av utbildningen för företaget (RÅ 1983 1:78 I och II).

I 11 kap. 17 § IL finns en särreglering för förmån av utbildning i samband med omstrukturering. Arbetsmarknadspolitiska och samhälls-ekonomiska skäl bedömdes tala för att vissa förmåner i samband med personalavveckling borde vara undantagna beskattning (prop. 1995/96:152 s. 38). Förmån i form av utbildning eller annan åtgärd som är av betydelse för att den skattskyldige ska kunna fortsätta att förvärvsarbeta ska enligt bestämmelsen inte tas upp till beskattning hos den som blivit eller löper risk att inom fem år bli arbetslös på grund av omstrukturering, personalavveckling eller liknande i arbetsgivarens verksamhet. För att bestämmelsen ska vara tillämplig krävs bl.a. att arbetsgivaren har vidtagit en åtgärd i syfte att minska personalen eller att omplacera anställda. Det krävs inte att den anställda blivit formellt uppsagd. Den skattskyldige måste dock visa att det föreligger en personalavvecklings- eller omstruktureringssituation, t.ex. att arbetsgivaren har underrättat en arbetstagarorganisation om eventuella uppsägningar eller att sådana övervägs. Skattefriheten gäller för utgifter för utbildning och vissa andra åtgärder (prop. 1995/96:152 s. 38–40 och s. 87 och 88).

Omställningsstudiebidrag är enligt 11 kap. 34 § IL ett skattepliktigt bidrag. Stödet syftar till att kompensera för minskade inkomster till följd av studier och ska ersätta beskattningsbara inkomster till en viss nivå (prop. 2021/22:176 s. 220).

5 Förmån av kompetensstöd bör vara skattefri

Regeringens förslag

Förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet ska inte tas upp till beskattning.

Med registrerad omställningsorganisation avses en sådan organisation som är registrerad hos Kammarkollegiet enligt lagen om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Skattefriheten ska inte gälla kompetensstöd som lämnas i pengar.

Promemorians förslag

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget, däribland *Almega Utbildningsföretagen*, *Arbetsförmedlingen*, *Arbetsgivarverket*, *Centrala studiestödsnämnden*, *FAR*, *Fremia*, *Företagarna*, *Försäkringskassan*, *Förvaltningsrätten i Jönköping*, *Kollektivavtalsstiftelsen Omställnings CIKO*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Konjunkturinstitutet*, *Kyrkans Trygghetsråd*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*,

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Myndigheten för yrkeshögskolan, Näringslivets skattedelegation (NSD), Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR), Pensionsmyndigheten, PTK, Seko, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Statskontoret, Svenska kommunalarbetsareförbundet, Svenskt Näringsliv, Tillväxtverket, Tjänstemännens centralorganisation, TRR Trygghetsrådet (TRR), Trygghetsfonden TSL (TSL), Trygghetsrådet TRS (TRS), Trygghetsstiftelsen, Universitets- och högskolerådet och Yrkeshögskoleförbundet i Sverige. Ingen remissinstans avstyrker förslaget.

Flera remissinstanser, bl.a. Almega Utbildningsföretagen, Arbetsförmedlingen, Fremia, LO, NSD, OFR, PTK, Småföretagarnas Riksförbund, Svenskt Näringsliv, TRR, TSL och Yrkeshögskoleförbundet i Sverige, framhåller att förslaget undanröjer osäkerheten om hur kompetensstödet ska behandlas skatterättsligt samtidigt som det stärker drivkraften att ta del av stödet, främjar kompetensutveckling under pågående anställning och stärker kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden. Statskontoret och Tillväxtanalys påtar att förslaget visserligen innebär ett avsteg från grundprincipen att förmåner ska beskattas som kontant lön och att ytterligare en särregel införs i skattelagstiftningen, men anser att förslaget är motiverat eftersom det syftar till att undanröja den rättsliga osäkerheten. TRS och *Omställningsfonden* konstaterar att skatteplikten har påverkat efterfrågan på stödåtgärder i form av utbildning och validering. *Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (Skao)* framhåller att även arbetsgivare inom Svenska kyrkan möter ett växande behov av omställning och att tillgång till effektiva och förutsebara omställnings- och kompetensstöd är av stor betydelse för dessa arbetsgivare. Pensionsmyndigheten anser att förslaget är positivt både för den enskilde och pensionssystemet i stort.

Skao och Fremia anser att det är motiverat att knyta skattefriheten till registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet. Enligt Skao är avgränsningen att kompetensstöd som lämnas i pengar inte omfattas av skattefriheten nödvändig för att upprätthålla skattesystemets neutralitet och för att motverka att ersättningar som i praktiken utgör lön undantas från beskattning.

Uppdragsarbetareförbundet anser att förslaget bör utvidgas så att även uppdragsarbetare får samma tillgång till skattefria förmåner.

Lunds universitet påpekar att den föreslagna bestämmelsen, till skillnad från 11 kap. 17 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, inte innehåller något undantag från skattefrihet för förmån från fämansföretag eller fämanshandelsbolag, om den anställde är företagsledare eller delägare i företaget eller närstående till en sådan person. Bestämmelsen innehåller inte heller något undantag från skattefrihet för förmån till anställda som är närstående till arbetsgivare som är enskilda näringsidkare. Den föreslagna skattefriheten kommer därför, om något liknande undantag inte införs, enligt universitetet omfatta personer som inte omfattas av skattefrihet enligt den befintliga bestämmelsen.

Kammarkollegiet anser att personer som får omställningsstöd av andra skäl än arbetsgivarens omstrukturering, personalavveckling eller liknande inte borde förmånsbeskattas. Det handlar om personer som har rätt till omställningsstöd på grund av sjukdom eller att anställningen är tidsbegränsad och som enligt Kammarkollegiets bedömning i dag inte

omfattas av det nuvarande undantaget i 11 kap. 17 § IL. Kammarkollegiet anser även att det bör klargöras om den tjänst som Kammarkollegiet tillhandahåller i form av yttranden till CSN i samband med ansökan om omställningsstudiestöd, och som medför en särskild kostnad för yttrandet, utgör en skattepliktig förmån.

Några remissinstanser, bl.a. Kammarkollegiet och Yrkeshögskoleförbundet i Sverige, lämnar synpunkter på konsekvensanalysen. Dessa behandlas i avsnitt 7.

Skälen för regeringens förslag

Det bör införas en skattefrihet för förmån av kompetensstöd för att främja kompetensutveckling

Samhället och arbetsmarknaden förändras i snabb takt. Det blir allt viktigare att arbetstagare kan utveckla sin kompetens löpande under yrkeslivet och vid behov kunna ställa om från ett arbete till ett annat. En väl fungerande kompetensförsörjning är enligt regeringen avgörande för att Sverige ska stå starkt även i framtiden och fortsätta utvecklas som kunskapsnation.

Både det kompetensstöd som enskilda kan erhålla från omställningsorganisationer, som finansieras med avgifter från kollektivavtalsanslutna arbetsgivare, och det kompetensstöd som kan erhållas från Kammarkollegiet syftar till att stärka enskilda personers framtida ställning på den svenska arbetsmarknaden. En förutsättning för att få dessa stöd är att personen i fråga har en pågående anställning.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg i RÅ 1988 ref. 127 att start- och studiebidrag från en omställningsorganisation till en person med en tidigare anställning hos ett företag, som bidragit till finansieringen av omställningsorganisationens verksamhet, utgör en skattepliktig tjänsteinkomst för personen i fråga. Domstolen bedömde att det förelåg ett sådant samband mellan bidragen och anställningen att bidragen skulle betraktas som förmåner som utgått på grund av personens tidigare tjänst. Även kompetensstöd från omställningsorganisationer får anses ha ett sådant samband med en persons anställning att det torde utgöra en förmån som utgår på grund av tjänsten, även om det inte utges direkt av arbetsgivaren. Stödet torde därmed utgöra en skattepliktig tjänsteinkomst för den anställde enligt gällande regler. Detsamma bör även gälla för kompetensstödet från Kammarkollegiet.

Vissa utbildningsåtgärder i omstruktureringssituationer är uttryckligen undantagna från förmånsbeskattning i inkomstskattelagen. Det kompetensstöd som anställda erhåller under en pågående anställning, när det inte föreligger en konkret omstruktureringssituation, omfattas dock inte av detta undantag. Som flera remissinstanser påpekar har det uppstått viss osäkerhet i hur stödet ska behandlas skatterättsligt, vilket har fått till följd att vissa omställningsorganisationer har pausat sina erbjudanden om kompetensstöd i form av utbildning (se även hemställan om lagändring avseende skattefrihet för kompetensstöd från Svenskt Näringsliv, Landsorganisationen i Sverige och Förhandlings- och samverkansrådet PTK, Fi2025/00748). *Omställningsfonden* framhåller att efterfrågan på fondens utbildning i form av validering har varit mycket begränsad vilket fonden menar beror på förmånsbeskattningen. Enligt *Trygghetsrådet TRS*

har anställda avstått från att ta del av betald utbildning inom ramen för kompetensstödet eftersom de saknar ekonomiska förutsättningar att betala förmånsskatt.

Ett sätt att undanröja osäkerheten om hur dessa stöd ska behandlas skatterettsligt skulle vara att införa en skattefrihet för kompetensstöd som anställda erhåller under en pågående anställning, även när det inte föreligger en konkret omstruktureringssituation. En sådan åtgärd skulle enligt regeringen även stärka drivkraften att ta del av stödet och bidra till förbättrade förutsättningar för kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Regeringen anser därför, i likhet med majoriteten av remissinstanserna, att förmån av kompetensstöd bör undantas från beskattning. Om förmån av kompetensstöd inte skulle göras skattefritt skulle dessa positiva effekter utebli. Det bedöms heller inte finnas en lämplig alternativ åtgärd som innebär att osäkerheten om beskattningen undanröjs samtidigt som drivkrafterna att ta del av stödet stärks.

Skattefriheten bör omfatta sådant grundläggande kompetensstöd som kan erhållas både från Kammarkollegiet och från omställningsorganisationer, dvs. kompetensstöd i form av rådgivning och vägledning. För att i ännu större utsträckning främja anställdas kompetensutveckling och stärka kompetensförsörjningen anser regeringen att det är rimligt att även stöd i form av köpt utbildning och köpt validering som tillhandahålls av omställningsorganisationer undantas från förmånsbeskattning.

Enligt gällande huvudavtal innefattar kompetensstöd från omställningsorganisationer, förutom åtgärder i form av köpt utbildning, köpt validering, rådgivning och vägledning, i vissa fall även åtgärder som kortvarigt studiestöd och kompletterande studiestöd, dvs. bidrag i form av pengar. I likhet med vad som gäller för omställningsstudiebidraget ska sådant stöd inte omfattas av den föreslagna skattefriheten.

För att en omställningsorganisation ska registreras hos Kammarkollegiet enligt 14 § lagen om grundläggande omställnings- och kompetensstöd krävs att organisationen uppfyller vissa krav, bl.a. att den tillhandahåller eller avser att tillhandahålla sådant grundläggande omställnings- och kompetensstöd som väsentligen motsvarar stödet från Kammarkollegiet, att organisationen har tillgång till relevant kompetens och tillräcklig finansiell kapacitet samt att organisationen i övrigt är lämplig att utöva verksamheten. I likhet med bl.a. *Fremia* och *Skao* anser regeringen att det är lämpligt att skattefriheten för kompetensstöd från omställningsorganisationer enbart ska omfatta stöd som tillhandahålls av organisationer som är registrerade hos Kammarkollegiet. Det kan som *Fremia* och *Skao* framhåller öka förutsebarheten och minska risken för gränsdragningsproblem.

Kompetensstöd ges enligt avtal mellan arbetsmarknadens parter och lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd till personer som har en anställning. I vilken utsträckning som t.ex. personer som är delägare i fämansföretag och närstående har rätt till kompetensstöd regleras i avtal och den aktuella lagen. Den föreslagna skattefriheten bör enligt regeringen kopplas till hur kompetensstödet är utformat och ramarna för stödet enligt gällande avtal och lag. Skattefriheten bör därför inte, som *Uppdragsarbetareförbundet* föreslår, utvidgas till att omfatta uppdragsarbetare. Regeringen anser inte heller att det bör införas något

särskilt undantag för vissa personkategorier i den föreslagna skatterättsliga regleringen på det sätt som *Lunds universitet* anför.

Kammarkollegiet efterfrågar ändringar i reglerna om förmånsbeskattning av omställningsstödet för vissa grupper och ett förtydligande om de yttranden som lämnas till CSN i samband med ansökan om omställningsstudiestöd utgör en skattepliktig förmån. Dessa frågor faller utanför det aktuella lagstiftningsärendet och behandlas inte vidare här.

Övriga frågor

Regelverken om vilka ersättningar och inkomster som är avgiftspliktiga respektive avgiftsfria enligt socialavgiftslagen (2000:980), lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift är kopplade till skattskyldighet enligt inkomstskattelagen.

Förmåner som är undantagna från skatteplikt, så som föreslås avseende förmån av kompetensstöd, är därför också avgiftsfria enligt de nämnda lagarna.

Lagförslag

Förslaget medför införandet av 11 kap. 17 a § IL.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2027 och ska tillämpas första gången på förmån av kompetensstöd som lämnas efter ikraftträdandet.

Promemorians förslag

Promemorians förslag stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Kammarkollegiet konstaterar att den föreslagna övergångsbestämmelsen, om avsikten är att den ska tillämpas på faktiskt utfört stöd, kan leda till att ett och samma stöd omfattas av olika skatteregler. Om avsikten är att stödet ska tillämpas i fall där beslut om kompetensstöd fattats tidigast den 1 januari 2027 bör bestämmelsen enligt Kammarkollegiet formuleras så att den tillämpas på kompetensstöd som beslutats efter ikraftträdandet. Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag

Syftet med förslaget är att främja kompetensutveckling under pågående anställning, genom att införa en skattefrihet för förmån av kompetensstöd.

De nya bestämmelserna bör träda i kraft så snart som möjligt. Lagändringen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2027.

Regeringen konstaterar att en sådan övergångsbestämmelse som *Kammarkollegiet* föreslagit, som föreskriver att skattefriheten ska tillämpas på stöd som beslutas efter ikraftträdandet, skulle innebära att stöd som beslutas före ikraftträdandet men där faktiska stödinstanter fortlöper och där mottagaren erhåller förmåner även efter ikraftträdandet inte skulle omfattas av skattefriheten. En sådan ordning är inte önskvärd. Lagändringen föreslås därför, i likhet med förslaget i promemorian, tillämpas första gången på förmån av kompetensstöd som lämnas efter ikraftträdandet.

7 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms stå i proportion till det aktuella lagstiftningsärendet och med utgångspunkt i relevanta delar av 7 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Redogörelser enligt kraven i 6 § samma förordning återfinns i avsnitt 5 i den omfattning som bedöms lämpligt. *Regelrådet* bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen om konsekvensutredningar. Enligt förordningen ska konsekvensanalysen innehålla en beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas. *Tillväxtanalys* anser att det är angeläget att reformen följs upp och utvärderas. Regeringen gav 2024 Kammarkollegiet i uppdrag att samla in uppgifter och redovisa en analys och uppföljning av det grundläggande omställnings- och kompetensstödet (A2024/00842). De uppgifter som samlas in kan även bidra vid en uppföljning av förslaget om skattefrihet för förmån av kompetensstöd. Uppdraget avser dock, som *Kammarkollegiet* påpekar, endast det grundläggande stödet. För att följa upp andra insatser som berörs av skattefriheten, såsom utbildning och validering, behöver därför ytterligare uppgifter samlas in. Mot bakgrund av de relativt begränsade konsekvenserna av förslaget avser regeringen inte att utvärdera skattefriheten särskilt.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

7.1 Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella effekten av förslaget uppstår till följd av uteblivna skatteintäkter i form av inkomstskatt och arbetsgivaravgifter på sådan förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet som med förslaget blir skattefrit. Omfattningen av dessa förmåner är osäker. I Kammarkollegiets uppföljning av det grundläggande omställnings- och kompetensstödet framgår att antalet påbörjade kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och den offentliga omställningsorganisationen hos Kammarkollegiet under perioden oktober 2022 – september 2025 uppgått till i genomsnitt 7 000 per år (Redovisning 1 av regeringsuppdrag, A2026/00229). Vilka tjänster och kostnader som detta kompetensstöd inneburit framgår inte. I hemställan om lagändring avseende skattefrihet för kompetensstöd från Svenskt Näringsliv, Landsorganisationen i Sverige och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (Fi2025/00748) uppges att vissa omställningsorganisationer pausat erbjudandet om utbildning inom ramen för kompetensstödet till följd av osäkerhet om beskattningen. I hemställan bedöms att omställningsorganisationerna inom privat sektor skulle kunna köpa utbildning till personer med en pågående anställning för ca 400 miljoner kronor årligen inom ramen för kompetensstödet. I hemställan betonas att uppskattningen är osäker och att omfattningen, i alla fall i närtid, troligtvis är mindre än så. Någon kvantifiering av värdet av den rådgivning och vägledning samt validering som erbjuds inom kompetensstödet görs inte i hemställan. *Omställningsfonden*, som omfattar kommunal sektor, uppger att de inte pausat erbjudandet om utbildning i form av validering men att efterfrågan varit mycket begränsad på grund av att den varit skattepliktig. *Trygghetsstiftelsen* påpekar att avtalet om kompetensstöd i statlig sektor i dagsläget inte innefattar köp av utbildning och validering.

Inför införandet av kompetensstödet, antogs kostnaden för vägledning uppgå till 5 200 kronor per person (prop. 2021/22:176 s. 427 och 428, Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, och promemorian Grundläggande omställnings- och kompetensstöd – för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, Ds 2021:16 s. 78). Motsvarande förmånsvärde i 2027 års prisnivå beräknas uppgå till ca 6 000 kronor. Om 7 000 personer antas ta del av kompetensstödet, utöver utbildning, till ett genomsnittligt värde om 6 000 kronor per år skulle detta sammantaget innebära ett förmånsvärde på ca 50 miljoner kronor per år. Omställningsorganisationernas köp av utbildning bedöms därmed utgöra merparten av det förmånsvärde som berörs av förslaget. Det sammantagna värdet av förmån av kompetensstöd som berörs av förslaget om skattefrihet antas totalt uppgå till ca 450 miljoner kronor per år.

Förslaget om skattefrihet för förmån av kompetensstöd uppskattas innebära minskad inkomstskatt med 0,16 miljarder kronor, varav 0,15 miljarder kronor utgörs av kommunala skatteintäkter, och minskade arbetsgivaravgifter med 0,14 miljarder kronor per år. Sammantaget bedöms skatteintäkterna minska med 0,30 miljarder kronor per år. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2027 om medel

för att kompensera kommunerna för effekten på de kommunala skatteintäkterna.

Förslaget innebär att en särreglering i skattelagstiftningen införs som ger upphov till en ny s.k. skatteutgift (se Redovisning av skatteutgifter 2026, skr. 2025/26:98). Beloppsmässigt motsvarar skatteutgiften i detta fall effekten på skatteintäkterna och avser skatt på inkomst av tjänst och arbetsgivaravgifter.

7.2 Effekter för enskilda

För enskilda innebär förslaget att kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet inte ska förmånsbeskattas. Den minskade inkomstskatten för den enskilde uppgår till marginals-katten multiplicerad med förmånsvärdet. Det är osäkert hur många enskilda som kommer att beröras av detta och hur stor effekten kan bli för de berörda. Antalet personer som tagit del av det grundläggande kompetensstödet har hittills uppgått till runt 7 000 per år. I hemställan från parterna uppges att det är osäkert hur många som kommer nyttja kompetensstödet framöver eftersom reformen varit på plats relativt kort tid. Även vilka förmånsvärden det kan röra sig om för enskilda är osäkert, det kan också variera stort mellan tjänster inom kompetensstödet som exempelvis mellan vägledning och köpt utbildning. Vid ett förmånsvärde på 6 000 kronor, vilket motsvarar den uppskattade kostnaden för vägledning inför införandet av kompetensstödet, skulle inkomstskatten till följd av förslaget om skattefrihet minska med i genomsnitt ca 2 200 kronor (beräknat med genomsnittlig marginals-katt på inkomst av tjänst 35,93 procent enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner för 2026).

Att förmånen är skattepliktiga i dag innebär att den är pensionsgrundande. För anställda med årsinkomst under 8,07 inkomstbasbelopp (för innevarande år 672 600 kronor, dvs. ca 56 000 kronor per månad) innebär minskad skattepliktig inkomst minskad intjänning av pensionsrätter till den allmänna pensionen. Skattefriheten kan därmed innebära viss negativ effekt på den pensionsgrundande inkomsten för berörda, men effekten bedöms som liten. *Pensionsmyndigheten* konstaterar att åtgärden har en mycket marginell negativ påverkan på den allmänna pensionens storlek men att detta emellertid är sekundärt eftersom förslaget också kan bidra till att den enskilde hittar ett nytt långvarigt arbete vilket är positivt för den enskilde och pensionssystemet i stort.

Vad gäller övriga socialförsäkringsförmåner bedöms konsekvenserna vara marginella.

7.3 Effekter för omställningsorganisationerna och företagen

Förslaget innebär att omställningsorganisationerna inte kommer att behöva beräkna och redovisa ett förmånsvärde vad gäller kompetensstödet samt att arbetsgivaravgifter inte ska betalas på förmånsvärdet. Detta berör

de åtta registrerade omställningsorganisationerna och Kammarkollegiet. Som *Trygghetsstiftelsen* påpekar omfattar inte alla avtal om kompetensstöd stöd i form av utbildning och validering. Förslaget får därmed olika genomslag beroende på hur olika avtalsområden är reglerade.

Företagen bedöms framför allt beröras indirekt av förslaget. Förslaget minskar osäkerheten om de beskattningsmässiga effekterna och ökar de ekonomiska drivkrafterna att ta del av kompetensstöd för anställda. Fler anställda bedöms därmed komma att ta del av kompetensstödet, vilket innebär att deras kompetens och ställning på arbetsmarknaden kan stärkas. Detta kan i förlängningen innebära ökad rörlighet på arbetsmarknaden och förbättrad kompetensförsörjning för företagen. Att förslaget bedöms innebära att fler tar del av kompetensstödet innebär också, som *Yrkehögskoleförbundet i Sverige* påpekar, att förslaget förväntas leda till en ökning av efterfrågan på bl.a. utbildning. Förbundet påpekar också att förslaget kan innebära ett ökat behov av flexibilitet och anpassning hos utbildningsanordnarna eftersom målgruppen i stor utsträckning består av personer mitt i arbetslivet.

7.4 Effekter för sysselsättning

Att förmånen enligt förslaget inte är skattepliktig bedöms innebära att viljan för anställda att ta del av kompetensstödet ökar. Syftet med kompetensstödet, dvs. att stärka enskilda personers framtida ställning på den svenska arbetsmarknaden borde därmed i högre grad kunna uppnås. De effekter på sysselsättningen som kan uppstå av att förmånen blir skattefria bedöms dock vara marginella.

7.5 Effekter för den ekonomiska jämställdheten och inkomstfördelningen

Enligt de uppgifter som redovisats i Kammarkollegiets uppföljning är det en högre andel kvinnor än män som tagit del av kompetensstöd hittills. Fler kvinnor än män kan därmed komma att beröras av förslaget. De ekonomiska effekterna av skattefriheten förväntas dock vara förhållandevis begränsade. Förslaget bedöms därför inte ha några betydande effekter för den ekonomiska jämställdheten. Mot bakgrund av de relativt begränsade effekterna av förslaget bedöms förslaget inte heller ha någon nämnvärd effekt på inkomstfördelningen.

7.6 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket kommer att behöva ändra informationsmaterial till följd av förslaget. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning och det bedöms inte finnas behov av särskilda informationsinsatser utöver detta. Utgångs-

punkten är att eventuella tillkommande kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms inte medföra någon ökning av antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Eventuella kostnadsökningar kan hanteras inom Sveriges Domstolars befintliga ekonomiska ramar.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

11 kap.

17 a § Förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet ska inte tas upp.

Med registrerad omställningsorganisation avses en sådan organisation som är registrerad hos Kammarkollegiet enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Första stycket gäller inte kompetensstöd som lämnas i pengar.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om skattefrihet för förmån av kompetensstöd. Paragrafen utgör ett undantag från huvudregeln i 11 kap. 1 §, enligt vilken förmåner som erhålls på grund av tjänst ska tas upp som intäkt.

Av *första stycket* framgår att förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvarande stöd från Kammarkollegiet inte ska tas upp. Det innebär att rådgivning och vägledning som en anställd erhåller från Kammarkollegiet enligt lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd inte ska tas upp som skattepliktig förmån. Kompetensstöd i form av rådgivning, vägledning, köpt utbildning och köpt validering som en anställd erhåller från en registrerad omställningsorganisation ska inte heller tas upp som skattepliktig förmån.

Enligt *andra stycket* avses med registrerad omställningsorganisation en sådan organisation som är registrerad hos Kammarkollegiet enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Av *tredje stycket* framgår att skattefriheten inte gäller kompetensstöd som lämnas i pengar. Det innebär att kortvarigt studiestöd och kompletterande studiestöd som tillhandahålls inom ramen för det kompetensstöd som omställningsorganisationerna erbjuder inte omfattas av skattefriheten i denna bestämmelse.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Sammanfattning av promemorian Skattefri förmån av kompetensstöd

Bilaga 1

Inför budgetpropositionen för 2027 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering. För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om den skatteåtgärd som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2027, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av valutgången, det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I denna promemoria föreslås att förmån av kompetensstöd ska vara skattefri. Skattefriheten föreslås omfatta kompetensstöd från omställningsorganisationer som är registrerade enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd och motsvande stöd från Kammarkollegiet. Skattefriheten gäller inte kompetensstöd som lämnas i pengar. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas en ny paragraf, 11 kap. 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

17 a §

Förmån av kompetensstöd från registrerade omställningsorganisationer och motsvande stöd från Kammarkollegiet ska inte tas upp.

Med registrerad omställningsorganisation avses en sådan organisation som är registrerad hos Kammarkollegiet enligt 14 § lagen (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Första stycket gäller inte kompetensstöd som lämnas i pengar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Lagen tillämpas första gången på förmån av kompetensstöd som lämnas efter ikraftträdandet.

Efter remiss har yttranden inkommit från Almega Utbildningsföretagen, Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Centrala studiestödsnämnden, FAR, Fremia, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Jönköping, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Kammarkollegiet, Kollektivavtalsstiftelsen Omställnings CIKO, Konjunkturinstitutet, Kyrkans Trygghetsråd, Landsorganisationen i Sverige, Lunds universitet, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Myndigheten för yrkeshögskolan, Näringslivets skattedelegation, Offentliganställdas Förhandlingsråd, Omställningsfonden, Pensionsmyndigheten, PTK, Regelrådet, Sveriges akademikers centralorganisation, Seko Service- och kommunikationsfacket, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Statskontoret, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svenskt Näringsliv, Tillväxtverket, Tjänstemännens centralorganisation, TRR Trygghetsrådet, Trygghetsfonden TSL, Trygghetsrådet TRS, Trygghetsstiftelsen, Universitets- och högskolerådet och Yrkeshögskoleförbundet i Sverige.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Arbetsgivaralliansen, Högskolan i Gävle, Kompetensföretagen, Omstella, Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan och Sobona.

Yttranden har även inkommit från Akademikerförbundet SSR, Akavia, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Uppdragsarbetarförbundet.